

DENET DUYURU

Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 21.07.2025
Duyuru No : 2025/016
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ
Yayın Tarihi : 06.07.2025

Mehmet ÖZCAN
Teşvik ve Devlet Destekleri Danışmanlığı Lideri
BDO DENET

Teşvik Sistemi Yat İmalatını Ne Kadar Destekliyor?

Mevzuat bir yandan sektörün kıymetini bilir ve özel uygulamalar tanımlarken; diğer yandan sektör için en kritik destek unsurundan yararlanılmasını büyük ölçüde engellemektedir

Yönetişim, paydaş katılımı gibi kavramlar kamu ve özel kesimde popülerliğini korumaktadır. Bununla birlikte, bürokrasimiz hala mevzuat hazırlık dönemlerinde bilgi sızmasını bir övünç kaynağı olarak görmekte. Sektörel veya siyasi baskılardan ve haksız rekabetin oluşmasından kaçınılması anlaşılabilir, hatta yerine göre takdir edilebilir. Örneğin; ÖTV zammı, gümrük rejimi veya kur-faiz politikalarındaki değişiklikler kamuoyunca eşzamanlı olarak öğrenilmeli. (Merkezi sınav soruları da) Ancak teşvik sistemi baştan sona yeniden tasarlanırken, sektör paydaşlarının yeterli katılımı sağlanmaz ve görüş ile önerileri dikkate alınmazsa, kusurlar ve çelişkiler kaçınılmaz olur.

Oldukça önemli değişiklikler getiren yeni teşvik sistemi Cumhurbaşkanlığı Kararı olarak bir gece ansızın zuhur ediverdi. Oysa teşvik sisteminin bir unsuru olan yatırım döneminde vergi indirimi uygulaması Mecliste haftalarca tartışılabilir. Bir zararını görmedim.

Vaka analizi: Yat imalatı teşvikleri

DENET DUYURU
Sayı : 2025/013/1

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Yat imalatı, yılda 1 milyar dolar üzerinde döviz getirisi potansiyeli olan; katma değeri yüksek, tecrübe ve uzmanlık gerektiren bir alandır. Alınan siparişler, yat başına milyon dolar mertebesinde başlayıp 50-60 milyon dolara kadar çıkabilmektedir. (Rekor: 135 milyon dolar.)

9903 sayılı yeni Teşvik Kararı, 24 metre üzerindeki yat imalatını Hedef Yatırımlar Programı kapsamında desteklemektedir. Sağlanan başlıca destekler:

- Yatırım tutarının %20'si kadar vergi indirimi
- KDV ve gümrük vergisi istisnaları
- Sigorta primi işveren payı desteği (1. Bölge illeri hariç)
- Faiz desteği

İmalatçılar, KDV ve gümrük vergisini müşteriye yansıtabildikleri veya sektöre sağlanan diğer istisna imkânları nedeniyle genellikle dert etmemektedir. Kurumlar vergisi indirimi önemli olmakla birlikte, imalat aşamasında katkısı birçok üretici için sınırlıdır.

Sektörün en büyük beklentisi, imalat döneminde yoğunlaşan istihdam nedeniyle sigorta primlerinin desteklenmesidir. Nitekim bu ihtiyaç Teşvik Uygulama birimi tarafından fark edilmiş; sektöre diğer yatırımlara sağlanmayan istisnai bir hak tanınarak sigorta primi desteği yatırım döneminde başlatılabilmektedir. Eski Karar'da da bu şekildeydi.

Buraya kadar her şey olumlu gözükse de şimdi sektörün yoğunlaştığı ve imalat değerinin tamamına yakını karşılayan ilk 5 ile bakalım:

- İstanbul
- Antalya
- Muğla
- Yalova
- İzmir

Bu illerden Yalova 2. Bölge'de, diğerleri ise 1. Bölge'dedir. Şimdi yukarıdaki tabloya dönüp Sigorta Primi Desteği yanındaki notu hatırlayalım: "1. Bölge illeri hariç." 24 metre üzeri, 8-10 milyon dolarlık bir yat imalatı yaklaşık 2 yıl sürüyor. Dolayısıyla, yalnızca Yalova'da 1 yıl için sigorta primi desteği sağlanmakta; diğer illerde ise destek uygulanmamaktadır.

Sonuç olarak, mevzuat bir yandan sektörün kıymetini bilir ve özel uygulamalar tanımlarken; diğer yandan sektör için en kritik destek unsurundan yararlanılmasını büyük ölçüde engellemektedir.

Bu durumun, analiz sonucu yapılmış kasıtlı bir tercih olduğunu düşünmüyorum. Muhtemelen gözden kaçmış bir detaydır.

Başlangıca dönecek olursak: Karar taslağının ilgili bölümü sektörle paylaşılsaydı, geri besleme alınır ve daha farklı bir çözüm tercih edilebilirdi.

Şu anda da çözüm mümkündür. Mevzuata eklenecek kısa ve açık bir ifade—örneğin: “Yat imalatı yatırımları hariç olmak üzere” şeklinde bir ibareyle sorun çözülebilir. Konunun YATED, GYHİB gibi sektör örgütleri tarafından gündeme getirilmesi gerekmektedir. Yeni sistemde tersane yatırımlarının da göz ardı edildiğini özellikle not ederek bitirelim.

“Denizcilik sadece ulaştırma işi değil, iktisadi iş olarak anlaşılacak ve tersaneler, gemiler, limanlar ve iskeleler inşa edilecek, deniz sporları kulüpleri kurulacak ve korunup geliştirilecektir. Çünkü: Toprakların ucu deniz olan bir ulusun sınırını, halkının kudret ve yeteneğinin hududu çizerek.” M. Kemal Atatürk

Saygılarımızla.